

Aloite nuorten vaikuttamistaitojen kehittämisestä - Linda Karhinen ym. / Motion om att utveckla ungas färdigheter i att påverka - Linda Karhinen m.fl.

Valtuusto 17.06.2021 § 79

Linda Karhinen ja 12 muuta valtuutettua jättivät aloitteen, jossa esitetään, että selvitetään mahdollisuutta kehittää yläkoulussa tarjottavia valinnaisia aineita ja tarjota yläkoululaisille kursseja, jotka perehdyttävät nuoriamme demokraattisiin toimintatapoihin ja myös kannustaa heitä kehittämään vaikuttamistaitojaan. Vaikutteita voi ottaa esimerkiksi Vantaan Ruusuvuoren yläkoulussa toteutetuista 'Korso vaikuttaa' ja 'Korso valittaa' nimisistä projekteista.

Päätös Valtuusto merkitsi aloitteen tiedoksi.

Fullmäktige 17.06.2021 § 79

Linda Karhinen och 12 andra ledamöter lämnade en motion där de föreslår att man utreder möjligheten att utveckla de valbara ämnen som erbjuds i högstadiet och erbjuda högstadieeleverna kurser som introducerar våra unga i demokratiska verksamhetssätt och även uppmuntrar dem att utveckla sina kunskaper i att påverka. Inspiration kan sökas av exempelvis projekten "Korso vaikuttaa" och "Korso valittaa" i Ruusuvuori högstadium i Vanda.

Beslut Fullmäktige antecknade motionen för kännedom.

Suomenkielinen koulutusjaosto 08.12.2021 § 64

Valmistelijat / Beredaren: erityissuunnittelija Daniel Silén, daniel.silen(at)sipoo.fi, opetuspäällikkö Riikka Strandström, riikka.strandstrom(at)sipoo.fi, opetuspäällikkö Hannu Ollikainen, hannu.ollikainen(at)sipoo.fi

Vastine valtuustoaloitteeseen nuorten vaikuttamistaitojen kehittämisestä

Korso valittaa ja Radikaali toivo -toiminta Vantaalla

Vantaalaisen Korso valittaa -kerhon ja Radikaali toivo -valinnaisaineen ajatuksena on saada oppilaat toimimaan. Korso valittaa -kerho, joka myöhemmin muuttui Radikaali toivo -valinnaisaineeksi, käynnistyi ruohonjuuritasolta kuvataide- ja ympäristökasvatuksen opettajan sekä oppilaiden yhteisvoimin. Keskeinen ajatus toiminnassa on ollut käytännön asioiden tekeminen, kuten järjestää keräyksiä, perustaa ja hoitaa kouluniittyä tai osallistua mielenosoituksiin. Ruusuvuoren koulun kerhotoiminnassa lapsilla on mahdollisuus yhteistyöhön eri yhteisöjen ja Vantaan kaupungin päättäjien kanssa. Korso valittaa -kerho on saanut huomiota viranomaisilta ja päättäjiltä, jotka ovat kutsuneet kerholaiset tai vastanneet kerholaisten kutsuun keskustella kerholaисille tärkeistä asioista.

Täysin identtistä toimintaa Korso valittaa -kerholle tai Radikaali toivo -valinnaisaineelle Sipoossa ei ole. Radikaali toivo -valinnaisaine on rakennettu seuraavasti Vantaan Ruusuvuoren koulussa:

- Kaikki koulun 7. -luokkalaiset valitsevat yhden kurssin, joka kestää kaksi vuotta 90 minuuttia viikossa. Radikaali toivo -valinnaisaineen kurssit ovat 2 vvh soveltavia ja syventäviä valinnaisaineita 8.-9. luokille.

- Opettajat päättävät kurssien ytimen ja muokkaavat sisällöt yhdessä kurssilaisten kanssa.

- Osa kursseista toteutetaan koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa yhteistyössä.

Osallisuus, vaikuttamismahdollisuudet ja demokraattinen toiminta Sipoon peruskouluissa

Nuorilla ja lapsilla on mahdollisuus vaikuttaa koulun asioihin oppilaskunnassa ja oppilaskunnan hallituksessa. Laajemmin nuoret voivat vaikuttaa koulutukseen liittyviin asioihin ja nuorten asioihin kunnan nuorisovaltuustossa.

Sipoossa on paljon kunnan ja koulujen omaa, alueellista ja kansallisesti yhteistä toimintaa, joiden päämääränä on lasten ja nuorten osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen, vaikka täysin identtistä toimintaa Vantaan Ruusuvuoren koulun toiminnan kanssa ei olekaan.

Kouluterveyskyselyn 2021 tulokset: Osallisuus Sipoossa 8. ja 9. luokissa

Kokee pystyvänsä vaikuttamaan joihinkin elinympäristönsä asioihin, % 74,9 % (2019 73,5%) pojista ja 65,3 % (2019 72,7%) tytöistä.

Kokee kuuluvansa itselleen tärkeään ryhmään tai yhteisöön, % 66,9 % (2019 72,9%) pojista ja 54,2 % (2019 67,4%) tytöistä.

Ei koe olevansa tärkeä osa koulu- eikä luokkayhteisöä, % 5,9 % (2019 9,7%) pojista ja 13,7 % (2019 15,2%) tytöistä.

Kokee pystyvänsä tavoittelemaan itselle tärkeitä asioita, % 78,8 % (2019 84%) pojista ja 63,7 % (2019 67,6%) tytöistä.

Osallisuus ja demokraattinen toiminta opetussuunnitelmassa

Osallisuus ja demokraattinen toiminta on tärkeä osa opetusta Sipoossa. Näitä arvoja korostetaan perusopetuksen opetussuunnitelmassa ja luokkien päivittäisessä toiminnassa. Vaikuttamiseen liittyvien asioita ja teemoja käsitellään kouluissa mm. yhteiskuntaopin opetuksessa, yrittäjyys-valinnaiskurssilla ja koulukokouksissa, joihin osallistuu koko koulun oppilaat sekä hyvinvointitunteja järjestämällä, joiden tavoitteena on saada nuorten ääni kuuluville.

Valinnaisaineiden opetus Sipoossa

Sipoossa halutaan korostaa laaja-alaista tarjontaa, joka yhdistää oppiaineita ja edistää niiden välistä yhteistyötä sekä opettajien välistä

yhteistyötä. Sipoossa on haluttu panostaa valinnaisaineiden opetukseen ja sen vuoksi kunnan peruskouluissa on vuosiluokilla 7-9 valinnaisaineita 9 vvt, mikä on 3 tuntia enemmän kuin valtakunnallinen minimituntimäärä.

Valinnaisaineiden tehtävänä on syventää ja laajentaa oppilaan osaamista. Niitä ja niiden sisältöjä suunniteltaessa otetaan huomioon oppilaiden kiinnostuksen kohteet. Suunniteltaessa ja toteutettaessa valinnaisia aineita myös opettajien vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet voivat vaikuttaa, mitä valinnaisaineita koulussa opetetaan. Valinnaisainetarjonta voi vaihdella lukuvuosittain ja kouluittain. Valinnaisia aineita opettavat opettajat vastaavat siitä, että tavoitteista, sisältökuvauksista sekä arviointikriteereistä tiedotetaan oppilaille ja heidän huoltajilleen. Sipoon perusopetuksen opetussuunnitelma mahdollistaa oppilaiden osallisuuteen liittyvän valinnaisaineen tarjoamisen.

Nuorisovaltuusto

Nuorisovaltuustoon voi hakea kaikki 13-20 -vuotiaat sipoolaiset. Nuorisovaltuustokaudella 2019-2021 valtuusto koostui 14 sipoolaisesta nuoresta. Uusi nuorisovaltuusto valitaan joulukuussa 2021.

Poliitikojen kummikoulut

Sipoossa on 15 peruskoulua ja 2 lukiota. Valtuustokauden 2017-2021 alussa suomenkielisen ja ruotsinkielisen jaoston jäsenille osoitettiin omat kummikoulut. Nimikkoedustajien ja kummikoulujen nimeäminen koettiin mielekkääksi toimintatavaksi, joten oli perusteltua jatkaa toimintatapaa myös uudella valtuustokaudella. Nimikkoedustajat ja kummikoulut nimettiin koulutusjaostojen kokouksissa 15.9.2021. Jäsenten tehtävänä on syventyä tarkemmin omien kummikoulujensa toimintaan, lukuvuosisuunnitelmiin, koulujen arkeen, ym. Koulutusjaostojen jäsenet toimivat pareittain ja perehtyvät kummikoulujensa nimikkoedustajina toimintaan kielirajat ylittäen. Koulut ja poliitikot voivat itse valita toimintatapojaan. Kummit toimivat tärkeänä linkkinä koulun ja päättäjien välillä.

Oppilaskunnan hallitus

Oppilaskunnan hallituksen kautta oppilaiden on mahdollista saada äänensä kuuluviin heitä koskevissa asioissa ja vaikuttaa kouluyhteisönsä kehittämiseen. Oppilaskunnan hallitus edistää niin oppilaiden keskinäistä vuorovaikutusta ja yhteistyötä kuin vuorovaikutusta ja yhteistyötä kaikkien kouluyhteisön jäsenten välillä. Oppilaskuntien hallitukset voivat olla mukana, kun lasten ja nuorten ääni ja mielipiteet päätöksenteossa ovat kunnalle tai koululle tärkeää. Oppilaskuntien hallitusten näkemyksiä kuullaan mm. koulujen työ- ja lomapäivistä päätettäessä.

Tukioppilastoiminta

Tukioppilastoiminnan tavoitteena on edistää toiset huomioivaa käyttäytymistä, luoda koulun yhteishenkeä, torjua yksinäisyyttä ja lisätä nuorten osallisuutta koulussa.

Tukioppilaiden tehtävänä on parantaa oppilaiden viihtyvyyttä koulussa ja auttaa uusia oppilaita sopeutumaan kouluun ja opastaa heitä koulun käytänteisiin. Kullakin 7. luokalla on kummioppilasta 3-4 tukioppilasta. Tukioppilaat vastaavat myös taksvärkkikohteen valinnasta ja pyrkivät keksimään oppilaille mukavia tapahtumia vuoden mittaan, esimerkiksi 9. -

luokkalaisten 100 päivää peruskoulua jäljellä -juhlat. Keväisin järjestetään Hyvän mielen teemaviikko sekä päättölounas 9.-luokkalaisille. Tukioppilaat valitaan maaliskuussa haastattelujen perusteella vapaaehtoisten hakijoiden joukosta.

Luottamusoppilastoiminta

Sipoonjoen yhtenäiskoulussa lukuvuoden alussa kukin luokka valitsee luottamusoppilaan ja hänen varajäsenensä. Luottamusoppilailla on seuraavia tehtäviä:

- Luottamusoppilas toimii tiedottajana ja välittäjänä oppilaiden ja opettajien ja muun henkilökunnan kesken.
- Vaalii oppilaiden oikeusturvaa.
- Toimii luokanvalvojan apuna.
- Seuraaviin tehtäviin luottamusoppilas valitsee luokasta avukseen oppilaita:
 - luokkaretken ja muiden retkien valmistelu ja suunnittelu
 - juhlien, myyjäisten ja muiden tapahtumien järjestely
 - Pyrkii auttamaan työrauhan säilyttämisessä ja luomaan luokkahenkeä.
- Luokkien luottamusoppilaat osallistuvat oppilaskunnan hallituksen toimintaan.

Gutsy Go HUB -projekti

Syksyllä 2021 kaikissa sipoolaisissa yläkouluissa alkoi kolmivuotinen Gutsy Go HUB -projekti, joka on yhteisöllisyyttä ja osallisuutta vahvistava projekti. Gutsy Go HUB keskittyy kiusaamisen ehkäisemiseen ja yhteisöllisyyden kasvattamiseen. Oppilaiden osallisuus ja heidän tuomat ratkaisut ovat keskeisessä asemassa Gutsy Go -menetelmässä. Sipoolaiset nuoret ovat tehneet syksyn 2021 aikana yli 30 erilaista rauhantekoa, mm. järjestämällä erilaisia aktiviteetteja palvelutalojen asukkaille, päiväkotien lapsiryhmille, nuoremmille oppilaille, kuntalaisille, ym.

Vihreä Lippu -toiminta

Lukkarin koulu ja Boxby skola ovat Vihreä lippu -kouluja. Vihreä lippu innostaa lapset ja nuoret oppimaan kestävän tulevaisuuden tiedot ja taidot tekojen kautta. Lapset ja nuoret kehittävät toimintayksikkönsä arkea kestävämmäksi teema kerrallaan yhdessä opettajien ja kasvattajien kanssa. Samalla pohditaan ympäristöongelmien ratkaisuja ja omat sekä yhteiset vaikutusmahdollisuudet havainnollistuvat. Konkreettinen toiminta innostaa kestävään elämään.

Kestävän kehityksen tiimi

Sipoonjoen yhtenäiskoulussa toimii oppilasryhmä, jonka tehtävänä on auttaa koulun oppilaita kestävän kehityksen käytänteiden jalkauttamisessa sekä ylläpitää tietoisuutta ympäristövastuullisesta käyttäytymisestä. Oppilasryhmä on kaikille avoin luokka-asteesta riippumatta. Ryhmä tapaa

useita kertoja lukuvuodessa ja järjestää mahdollisuuksien mukaan erilaisia aiheeseen liittyviä tempauksia.

Kaikki mukana - oppilashuollon lukuvuoden teema

Sipoon peruskouluissa oppilashuollon lukuvuoden teemana on toista vuotta peräkkäin Kaikki mukana. Teema on ajankohtainen etenkin näin covid-19-pandemian aikana, mutta se on ajankohtainen ajasta, paikasta ja yhteiskunnasta riippumatta. Teemavuoden aikana on tavoitteena oppilaiden osallisuuden ja kouluun kiinnittymisen vahvistaminen oppilaiden hoitamien vastuutehtävien kautta, jolloin oppilaat kokevat olevansa tärkeä osa koulu yhteisöä. Tällaista toimintaa voivat olla mm.

- Rastis/Välkkäri-toiminta: oppilaat järjestävät välituntiohjelmia, leikkejä ja pelejä, oppilaat huolehtivat koulun pihaleikkivälineistä

- Oppilaat saavat vastuuta uusien oppilaiden vastaanottamisesta

- Sipoonlahden ”nopean toiminnan joukot” eli oppilaat hoitavat koulun pieniä korjaustöitä

Sipoonlahden koulun Nopee-tiimi

Nopee-tiimi on Sipoonlahden koulun opettajan kehittämä toimintamalli. Mukana Nopee-tiimissä on yhteensä noin 90 oppilasta (2021) ja he palvelevat yhteisissä asioissa omilla vahvuuksillaan sekä mielenkiinnon kohteillaan. Nopee-toiminta osallistaa oppilaita tehtävissä, jotka yhdistävät monialaisesti eri oppiaineita käytännön tehtävissä. Oppilaat voivat liittyä tiimeihin kiinnostuksensa mukaan. Näitä esim Nopee Ecodeco-, välitunti- ja To-Do-tiimit. Nopee-tiimi on työskennellyt myös koulun ulkopuolella yhteistyössä eri toimijoiden kanssa sovituissa tehtävissä.

Sateenkaarikahvila

Sipoonjoen yhtenäiskoulussa on aloittanut syksyllä 2021 toimintansa koulukuraattorin ja opettajan yhdessä vetämä sateenkaarikahvila, joka on tarkoitettu seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluville nuorille ja heidän ystävilleen. Kokoontumisten tarkoituksena on tarjota nuorille turvallinen tila yhteistä keskustelua ja toimintaa varten. Nuoret voivat esimerkiksi tuoda esiin kouluarkeen liittyviä huomioitaan.

Toimeenpiteitä

Lasten ja nuorten osallistaminen ja osallisuus ovat tärkeitä aiheita ja niiden tulee olla koulun toiminnan keskiössä. Jatkuvana tavoitteena tulee olla osallisuuden lisääminen ja erilaisten osallisuustapojen kehittäminen oppilaiden toiveista lähtien. Sipoossa ja Sipoon kouluissa on useita osallisuutta lisääviä toimintoja. Oleellisen tärkeää on avata koulujen erilaisia toimintamalleja kaikille Sipoon koulujen oppilaille ja henkilöstölle. Kun toimintamallit tuodaan avoimesti kaikkien tietoisuuteen, niistä voi saada myös hyviä vinkkejä muilla kouluilla toteutettaviksi ja käyttöön otettaviksi. Kaikki toimintamallit eivät toimi yhtä hyvin kaikissa kouluissa ja on tärkeää, että oppilaat pääsevät vaikuttamaan omalla koululla toteuttavaan osallisuustoimintaan ja päättämään toimintamalleista.

Kunnassa olisi syytä edistää dialogisia toimintamalleja lasten ja nuorten sekä poliitikkojen ja virkamiesten välille, jolloin lasten ja nuorten mielipiteet tulisivat laajemmin virkamiesten ja poliitikkojen tietoisuuteen. Esimerkiksi Sipoossa voisi käynnistää valtuuston puheenjohtajan tai kunnanjohtajan

kyselytunteja tai vastaavia toimenpiteitä. Nikkilän keskuspuiston suunnittelussa hyödynnettiin osallistavaa budjetointia. Tällaiseen osallistavaan budjetointiin niin koko kunnan kuin yksittäisen koulunkin osalta voitaisiin osallistaa lapsia ja nuoria.

Koulutuspalvelut sai vuosina 2018-2021 Opetushallituksen myöntämää hankerahoitusta YK:n Agenda 2030 -projektiin. Oppilaiden aktiivinen osallisuus on tärkeä osa Agenda 2030 -toiminnan toteuttamista peruskouluissa. Sipoon kunnan peruskouluissa tutustutaan kaikilla vuosiluokilla tiettyihin Agenda 2030 -tavoitteisiin. Tarkoituksena on pohtia, mitä tavoitteet tarkoittavat ja miten ne voitaisiin saavuttaa. Oppilaat oppivat arvostamaan kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta, kunnioittamaan kestävän kehityksen periaatteita ja heitä autetaan kasvamaan maailmankansalaisiksi.

Mikäli valtion avustuksia, joilla tuetaan oppilaiden osallisuustoimintaa, tulee haettavaksi, Sipoon koulutuspalvelut tulee hakemaan tällaista avustusta, sillä lasten ja nuorten osallistaminen ja osallisuuden lisääminen on tärkeä teema ja tavoite.

Oppilaiden aktiivisempi osallistaminen ja osallisuuden lisääminen käynnistetään keväällä 2022 ja lukuvuonna 2022-2023 tavoitteeksi asetetaan jalkauttaa osallistamistavoitteita laajemmin. Koulutuspalveluiden yhdeksi sitovaksi tavoitteeksi vuodelle 2023 tullaan ehdottamaan, että jokaisessa koulussa on yksi uusi oppilaiden osallistamisen toimintamalli. Osallisuuden lisääminen tullaan huomioimaan myös peruskoulujen lukuvuosisuunnitelmissa 2022-2023.

Esittelijä / Föredragande	Opetuspäällikkö Strandström Riikka
Ehdotus / Förslag	Koulutusjaosto päättää antaa seuraavan vastauksen sivistysvaliokunnalle ja edelleen kunnanhallitukselle sekä valtuustolle. Oppilaiden aktiivisempi osallistaminen ja osallisuuden lisääminen käynnistetään keväällä 2022 ja lukuvuonna 2022-2023 tavoitteeksi asetetaan jalkauttaa osallistamistavoitteita laajemmin. Koulutuspalveluiden yhdeksi sitovaksi tavoitteeksi vuodelle 2023 tullaan ehdottamaan, että jokaisessa koulussa on yksi uusi oppilaiden osallistamisen toimintamalli. Osallisuuden lisääminen tullaan huomioimaan myös peruskoulujen lukuvuosisuunnitelmissa 2022-2023.
Käsittely / Behandling	
Päätös / Beslut	Suomenkielinen koulutusjaosto hyväksyi yksimielisesti ehdotuksen.

Svenska utbildningssektionen 08.12.2021 § 62

Beredare: Specialplanerare Daniel Silén, daniel.silen(at)sipoo.fi, undervisningschef Riikka Strandström, riikka.strandstrom(at)sipoo.fi och undervisningschef Hannu Ollikainen, hannu.ollikainen(at)sipoo.fi

Korso valittaa och Radikaali toivo-verksamheten i Vanda

Tanken med Korso valittaa-klubben och Radikaali toivo-valfria ämnet i Vanda är att få elever att vara verksamma. Korso valittaa-klubben, från vilken Radikaali toivo-valfria ämnet växte fram ur, bildades från gräsrotsnivån i samarbete mellan bildkonst- och omgivningslära läraren

och eleverna. Centrala tanken i klubbens aktivitet är att göra konkreta saker, som att organisera insamlingar, grunda och sköta om en äng vid skolan eller att delta i demonstrationer. I Ruusuvuori koulus klubbaktivitet har barnen en möjlighet att samarbeta med olika föreningar och beslutsfattare i Vanda stad. Korso valittaa-klubben har uppmärksammats av myndigheter och beslutsfattare, som har skickat en inbjudan till klubben eller svarat på klubbens inbjudan att diskutera om för klubben viktiga frågor.

I Sibbo finns inte en fullständig identisk verksamhet till Korso valittaa-klubben eller Radikaali Toivo-valfria ämnet. Radikaali toivo-valfira ämnet är uppbyggt på följande sätt i Ruusuvuoren koulu:

- Alla skolans sjundeklassister väljer en kurs, som varar i två år 90 min i veckan. Radikaali toivos kurser är 2 åvt tillämpande och fördjupande valfria ämnen till 8-9 klassister.
- Lärare bestämmer över innehåller i kurserna och tillämpar kursens innehåll med eleverna.
- En del av kurserna förverkligas tillsammans med utomstående aktörer.

Delaktighet, påverkansmöjligheter och demokratisk verksamhet i Sibbos grundskolor

Unga och barn har möjligheten att påverka i skolans angelägenheter genom elevkåren och i elevkårens styrelse. Unga kan i större utsträckning påverka i frågor som har att göra med utbildning och ungas angelägenheter genom kommunens ungdomsfullmäktige.

I Sibbo finns flera kommunens och skolans egna, regionala och nationella gemensamma verksamheter, vars syfte är att öka barnens och ungas påverkansmöjligheter. Fastän en fullständigt identisk modell med Vandas Ruusuvuoren koulus verksamhet inte finns.

Enkäten hälsa i skolan 2021: Delaktighet i Sibbo 8 och 9 klasserna

Känner att kan påverka vissa saker i livsmiljö, %

74,9 % (2019 73,5%) av pojkarna och 65,3 % (2019 72,7%) av flickorna

Ingår i en grupp eller en gemenskap som är viktig för honom/henne, %

66,9 % (2019 72,9%) av pojkarna och 54,2 % (2019 67,4%) av flickorna.

Upplever sig inte vara en viktig del av vare sig skolgemenskapen eller klassgemenskapen, %

5,9 % (2019 9,7%) av pojkarna och 13,7 % (2019 15,2%) av flickorna.

Känner att kan eftersträva sådant som är viktigt, %

78,8 % (2019 84%) av pojkarna och 63,7 % (2019 67,6%) av flickorna.

Delaktighet och demokratisk verksamhet i läroplanen

Delaktighet och demokratisk verksamhet är viktigt i utbildningen i Sibbo. Dessa värden betonas i läroplanen och dagligen i klassrummen. Ämnen och annat som har att göra med påverkansmöjligheter behandlas i skolan,

bl.a. i samhällslära, i valfria ämnet företagsamhet och i skolmöten, där alla skolans elever deltar i, samt med att ordna välmåendetimmar vars mål är att få ungas röst att bli hörd.

Undervisning av valfria ämnen i Sibbo

I Sibbo vill man betona ett mångsidigt utbud som sträcker sig över flera läroämnen och främjar samarbetet dem emellan samt samarbetet mellan lärare. I Sibbo har man velat satsa på de valfria ämnena och därför erbjuds det betydligt fler valfria timmar i årskurs 7–9 i Sibbo än vad som är fastslaget i den nationella timresursen (3 åvt).

Syftet med de valfria ämnena är att fördjupa och utöka elevens kunskaper enligt elevens val. I planering av dessa ska elevernas intressen beaktas. Även lärarnas styrkor och intressen kan påverka urvalet av ämnena. Utbudet av valfria ämnen kan variera efter läsårs och skola. De lärare som undervisar i ett valfritt ämne ansvarar för att eleverna och vårdnadshavarna får information om målen, innehållet samt bedömningskriterier. Sibbos grundläggande utbildningens läroplan möjliggör att erbjuda valbara ämnen med anknytning till att utöka elevernas möjligheter att påverka.

Ungdomsfullmäktige

Alla 13-20 åriga sibbobor kan söka till ungdomsfullmäktige. Ungdomsfullmäktigeperioden 2019-2021 bestod av 14 unga sibbobor. Den nya ungdomsfullmäktige väljs i december 2021.

Politikernas fadderskola

Sibbo har 15 grundskolor och 2 gymnasier. I början av fullmäktigeperioden 2017-2021 delgavs medlemmarna i den svenska och finska sektionen sina egna fadderskolor. Medlemmarnas uppgift är att fördjupa sig i den delgivna skolans verksamhet, läsårsplan, skolans vardag osv. Utbildningssektionens medlemmar arbetar över språkgränserna i par och fördjupar sig i den egna skolan. Skolorna och politikerna väljer själva hur de vill arbeta. Faddrarna har fungerat som en viktig länk mellan skolan och beslutsfattarna.

Elevkårsstyrelsen

Genom elevkåren har eleverna möjligheten att få sin röst hörd i frågor som berör dem, samt att vara med att utveckla skolgemenskapet. Elevkårsstyrelsen utvecklar interaktionen och samarbetet mellan eleverna, såväl som interaktionen och samarbetet mellan alla aktörer inom skolgemenskapet. Elevkårsstyrelserna kan vara med när barnens röst och åsikt är viktigt för kommunen eller skolan. Elevkårsstyrelsernas insyn i frågor hörs bl.a. vid beslutstagandet av arbets- och lovtider.

Stödelevsverksamhet

Målet med stödelever är att främja uppförande som tar andra i beaktande, skapa skolgemenskap, förebygga ensamhet och öka ungas delaktighet i skolan. Stödelevernas uppgift är att förbättra elevtrivseln och hjälpa nya elever att anpassa sig till skolan, och vägleda dem till skolans regler. Varje 7 klass har som fadder elever 3-4 stödelever. Stödeleverna ansvarar även för valet av dagsverksmål och strävar till att längs året hitta på trevlig aktivitet, t.ex. 9-klassisternas 100 dagar kvar av grundskolan-festen. Under våren ordnas det Hyvän mielen-temavecka, samt avslutningslunch åt 9-klassisterna. Stödeleverna väljs under mars-april genom intervjuer bland de frivilliga som har ansökt.

Förtroendeelev verksamhet

Vid början av läsåret i Sipoonjoen yhtenäiskoulu väljer varje klass en förtroendeelev och hens ersättare. Förtroendeeleven har följande uppgifter:

- Förtroendeeleven fungerar som informatör och medlare mellan eleverna och läraren, samt övrig personal.
- Ombesörjer elevernas rättstrygg.
- Hjälper klassföreståndaren.
- Till följande uppgifter väljer förtroendeeleven elever från klassen som hjälp:
 - planering och förberedelse av klassresa och andra resor.
 - organisering av fester, marknader och andra evenemang.
- Strävar till att hjälpa med att upprätthålla arbetsro och skapa en klassanda.
- Klassernas förtroendeelever deltar i elevkårsstyrelsens verksamhet.

Gutsy Go HUB -projektet

På hösten 2021 började i alla svenska högstudier en treårig Gutsy Go HUB-projekt, som är ett projekt som förstärker delaktighet och gemenskap. Gutsy Go HUB fokuserar på att förebygga mobbning och främja gemenskap. Elevernas deltagande och deras lösningar på problem har en central roll i Gutsy Go-metoden. Unga sibbobor har under hösten 2021 gjort över 30 olika fredshandlingar, bl.a. med att organisera olika aktiviteter till boende i serviceboende, barn i daghem, yngre elever, kommuninvånare m.m.

Grön flagg-verksamhet

Lukkarin koulu och Boxby skola är Grön flagg-skolor. Grön flagg inspirerar barn och unga till att genom handlingar lära sig och få information om hållbar utveckling. Ett tema åt gången utvecklar barnen och unga tillsammans med lärare och vårdnadshavare den egna anläggningens vardag till att bli hållbarare. Samtidigt tänker vi fram lösningar till miljöproblemen och gemensamma, samt de egna påverkansmöjligheterna blir kända. Konkreta handlingar inspirerar till ett hållbart liv.

Kestävän kehityksen tiimi

I Sipoonjoen yhtenäiskoulu fungerar en elevgrupp, vars uppgift är att hjälpa skolans elever till att förankra handlingssätt för hållbar utveckling, samt till att upprätthålla kännedom om miljövänliga handlingssätt. Elevgruppen är öppen för alla, oberoende årskurs. Gruppen har möten flera gånger under läsåret och ordnar i mån av möjlighet olika aktiviteter med temat hållbar utveckling.

Alla med - elevvårdens läsårstema

Elevvårdens tema i Sibbos grundskolor för andra året i rad är Alla med. Under covid19-pandemin är temat särskilt aktuellt, men det är även aktuellt oberoende tid, plats och samhällsförlopp. Målet under temaåret är att förstärka elevernas förankrande i deltagande aktiviteter och till skolan genom att eleverna får ansvarsuppgifter, varefter eleverna upplever sig vara en viktig del av skolgemenskapet. Exempel på aktiviteter är:

- Rastis/Välkkäri-verksamhet: eleverna ordnar rastprogram, lekar och spel. Eleverna sköter om skolans lekuutrustning.
- Eleverna ansvarar för mottagandet av nya elever
- Sipoonlahdens "Nopean toiminnan joukot", dvs. eleverna sköter om småa reparationsuppgifter i skolan.

Sipoonlahden koulus Nopee-tiimi

Nopee-tiimi är en verksamhetsmodell utvecklad av Sipoonlahden koulus lärare. Med i Nopee-tiimi är tillsammans ca. 90 elever (2021) och de tar hand om gemensamma saker, efter elevens egna styrkor och intresseområden. I Nopee-toiminta deltar eleverna i uppgifter, som kombinerar flera läroämnen i konkreta handlingar. Eleverna kan gå med i "tiimin" efter eget intresse. Exempel på teams är Nopee Ecodeco-, rast- och To Do-teams. Nopee-tiimi har även arbetat utanför skolan i samarbete med olika aktörer med överenskomna uppgifter.

Regnbågscafé

På hösten 2021 började i Sipoonjoen yhtenäiskoulu en regnbågscafé, som dras av skolkuratoren och läraren. Cafét är ägnat åt unga som hör till köns- och sexualitetsminoriteter, samt deras vänner. Målet med sammankomsterna är att erbjuda unga en trygg miljö för gemensamma diskussioner och aktivitet. Unga kan t.ex. föra fram egna anmärkningar om skolvardagen.

Åtgärder

Barn och ungas deltagande och delaktighet är viktiga teman och skall vara centrala i skolans verksamhet. Ett kontinuerligt mål är att öka deltagandet och utveckla olika former för deltagande utgående från elevernas egna önskemål. I Sibbo och i Sibbos skolor finns det flera verksamheter för att öka deltagande. Väsentligt är att öppna upp skolornas olika verksamhetsmodeller för alla Sibbos skolor, elever och personal. När verksamhetsmodellerna förs fram till allas kännedom, får vi goda tips för modellens ibruktagande i andra skolor. Varje verksamhetsmodell fungerar inte lika väl i varje skola och det är viktigt att eleverna får påverka delaktighetsmodellen i deras egen skola och beslutet för verksamhetsmodellen.

Det finns orsak i kommunen att främja dialogen för verksamhetsmodellen mellan barn och unga samt politiker och tjänstemän, varefter barnens och ungas åsikter skulle i större omfattning komma till tjänstemännens och politikernas kännedom. T.ex. kunde Sibbo köra igång en fullmäktiges ordförandes eller kommundirektörens frågetimme, eller motsvarande åtgärder. I planeringen av Nickbys centralpark utnyttjades deltagande budgetering. Barn och unga kunde fås att medverka genom en liknande deltagande budgetering i frågor gällande hela kommunen och enskilda skolor.

Utbildningstjänsterna fick 2018-2021 av Utbildningsstyrelsen beviljad projektfinansiering för FN Agenda 2030-projekt. Elevernas delaktighet är en viktig del av Agenda 2030-verksamhetens förverkligande i skolorna. I alla Sibbos grundskolor bekantar vi oss med alla årskurser i vissa Agenda 2030-mål. Syftet är att fundera, vad målen betyder och hur de kunde uppnås. Eleverna lär sig att uppskatta kulturell och språklig mångfald, respektera principerna i hållbar utveckling och eleverna hjälps till att växa upp till världsmedborgare.

Ifall statligt understöd, som stöder elevernas delaktighetsverksamhet kan ansökas om, kommer Sibbos utbildningstjänster att ansöka om understödet. Eftersom ökandet av barnens och ungas deltagande och delaktighet är ett viktigt mål och tema.

Elevernas aktivare deltagande och ökandet av delaktighet påbörjas på våren 2022 och läsåret 2022-2023. Som mål fastställs att utförligare förankra delaktighetsmål. Som en av utbildningstjänsternas bindande mål år 2023, förslår vi, att varje skola har en ny verksamhetsmodell som ökar

delaktighet. Ökandet av delaktighet kommer även att tas i beaktande i grundskolornas läsårsplaner 2022-2023.

Föredragande	Svensk undervisningschef Ollikainen Hannu
Förslag	Utbildningssektionen beslutar om att ge följande svar till bildningsutskottet och vidare till kommunstyrelsen och fullmäktige. Elevernas aktivare deltagande och ökandet av delaktighet påbörjas på våren 2022 och läsåret 2022-2023. Som mål fastställs att utförligare förankra delaktighetsmål. Till en av utbildningstjänsternas bindande mål till 2023, förslår vi, att varje skola har en ny verksamhetsmodell som ökar delaktighet. Ökandet av delaktighet kommer även att tas i beaktande i grundskolornas läsårsplaner 2022-2023.
Behandling	
Beslut	Svenska utbildningssektionen godkände enhälligt föredragandes förslag.

Sivistysvaliokunta / Bildningsutskottet 15.12.2021 § 122

856/12.00.01/2021

Valmistelija / Beredare: Erityissuunnittelija / Specialplanerare Daniel Silén, daniel.silen(at)sipoo.fi, Opetuspäällikkö / Undervisningschef Riikka Strandström, riikka.strandstrom(at)sipoo.fi och Opetuspäällikkö / Undervisningschef Hannu Ollikainen, hannu.ollikainen(at)sipoo.fi

Esittelijä / Föredragande	Sivistysjohtaja / Bildningsdirektör Pietinen Jukka
Ehdotus / Förslag	Sivistysvaliokunta päättää antaa liitteen 2 mukaisen vastauksen kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle. Bildningsutskottet beslutar ge svar enligt bilaga 2 till kommunstyrelsen och vidare till fullmäktige.
Käsittely / Behandling	
Päätös / Beslut	Sivistysvaliokunta hyväksyi yksimielisesti esittelijän ehdotuksen. Bildningsutskottet godkände enhälligt föredragandens förslag.